

Felix Levin

Hotet från rysk imperialism och Putins regim

Den ryske antikrigsaktivisten Felix Levin (se även lästipsen allra sist) gjorde detta kraftfulla inlägg vid Fjärde Internationalens 18:e kongress i Belgien i slutet av mars.

Jag representerar här på kongressen inte bara den tidigare Ryska Socialistiska Rörelsen [RSM] utan även den del av den ryska antikrigsvänstern som fortsätter att stödja Ukrainas rätt till motstånd. Uppriktigt sagt är jag lindrigt talat besviken över att den ryska imperialismen och Putins regim har fått så lite uppmärksamhet i kongressens programdokument och i dagens diskussion, som om de inte skulle utgöra ett akut problem som förtjänar en noggrann analys av den internationella vänstern. I likhet med våra ukrainska kamrater, som kräver man beaktar deras perspektiv på kriget och på deras land, ber vi ödmjukt om att den ryska vänsterns röst om Putins regim och dess imperialistiska aggression mot Ukraina uppmärksammas.

Det finns en allmän tendens i manifestet att underskatta de komplexa sambanden mellan internationella och inhemska orsaker till krig och mellan ekonomi och politik. Det är nödvändigt att förstå att det var upprättandet av den reaktionära regimen i Ryssland som dikterade den ryska imperialismens väg, inte tvärtom. Invasionen av Ukraina är inte bara ett försök att återupprätta Rysslands roll i den kapitalistiska konkurrensen, utan också ett medvetet försök att stärka kontrollen över det ryska samhället och krossa all opposition. Sedan 2010-talet har Putin och hans oligarkiska klick skapat en brutalt auktoritär nyliberal diktatur och slagit ner oppositionen. Inledningen av det fullskaliga kriget har gett den ryska härskande klassen enorma möjligheter att lösa regimens strukturella kris och stärka sitt grepp om makten. Putins regim har använt den så kallade "särskilda militära operationen" för att tysta all opposition, förklarat alla former av opposition som landsförräderi, förföljt människor och organisationer som motsatt sig kriget och tvingat tusentals människor i exil, och därmed begränsat den ryska protesterörelsens utrymme. Under rådande omständigheter är politisk kamp, inklusive kamp för demokratisering och inkomstomfördelning, olagligförklarad i Ryssland.

Putins diktatur måste också ses i ljuset av extremhögerens framväxt. Liksom andra högerextrema regeringar undertrycker Ryssland avvikelser beträffande könsidentitet och sexuell läggning, främjar invandrarfientlighet och abortmotstånd samt etnisk diskriminering. En seger för Putin i Ukraina skulle stärka hans auktoritära diktatur, öka den ryska bourgeoisins och dess västerländska allierades politiska makt och ge extremhögeren ökat inflytande.

Vänstern har gjort betydande bidrag till förståelsen av ideologi. Men idag dominerar en vulgärbild av de materiella intressena bakom den ryska invasionen, på bekostnad av en analys av den ideologiska grunden till Kremls aggressiva politik. Det är sant att Putins regim har misslyckats med att skapa en sammanhängande ideologi, det vill säga en världsbild, men det vore ändå ett fruktansvärt misstag att avfärda Putins, ryska politikernas och militärbloggares uttalanden enbart som fräcka lögnare som saknar all koppling till den ryska härskande klassens "verkliga" mål. Den ryska imperialistiska ideologin kännetecknas inte bara av storrysk chauvinism och expansionism, utan också av en specifik vision om internationella relationer. Enligt denna syn definieras relationerna mellan länderna av den starkastes makt. Endast supermakterna har suveränitet och exklusiv rätt att utvidga sitt inflytande med alla medel, inklusive militär aggression. Vi måste vara tydliga med att detta är ett högerextremt projekt för internationella relationer. Det underblåser de starkaste nationernas rätt att göra vad de vill, utan att hindras av några internationella institutioner. I detta avseende sammanfaller Putins, Trumps och Netanyahus visioner.

Denna ideologi legitimerar en ny era av imperialistisk omfördelning med kamp om territorier mellan de starkaste militärmakterna och deras satelliter. Den banar väg för ytterligare annekteringskrig i ännu större skala. De rysk-amerikanska förhandlingarna om Ukraina, utan hänsyn till Ukraina, där representanter för supermakterna lugnt diskuterar uppdelningen av ett annat lands territorium och dess naturtillgångar, förkroppsligar denna vision av den internationella ordningen. Det är hög tid att vänstern kommer med sin egen vision av de internationella relationerna. Vi anser att kampen för internationell solidaritet inte bara kräver avskaffandet av alla militära block, utan ett helt nytt system av internationella relationer baserat på alla nationers jämlikhet, demokratisk kontroll underifrån, öppen diplomati och motstånd mot alla former av imperialistisk och nationalistisk aggression.

Lägartänkande och westsplaining inom vänstern

Det existerar en missuppfattning om att ett eldupphör i Ukraina skulle leda till fred i Europa, åtminstone för en tid. Rysslands intressesfär är dock inte begränsad till Ukraina. Manifestet nämner inte Rysslands imperialistiska politik i södra Kaukasus (Georgien och Armenien) och Kazakstan. Putinregimens överlevnad är oupplösligt knuten till kriget, så en eftergift gentemot Putinregimen skulle innebära fortsatta annekteringskrig, med de baltiska staterna, Polen och Moldavien som nästa mål för aggressionen. Vänstern fortsätter att hålla fast vid traditionella dogmer när det gäller Europas upprustning. Jag vill dock varna för att nedrustning endast kan ske ömsesidigt. I detta sammanhang undrar jag vem som ska få Putin att nedrusta, när den ryska oppositionen är besegrad. Ökningen av militärutgifterna i Ryssland, de högsta sedan kalla kriget, tyder på att Ryssland är förberett på en långvarig militär konflikt. Jag är väldigt skeptisk till att Putin kommer att besluta att demobilisera 600 000 soldater, vars hemkomst skulle utgöra ett allvarligt hot mot regimen, och att stoppa militariseringen av den ryska ekonomin. I detta sammanhang vill jag framhålla att resolutionen om Ukraina bortser från den viktiga förutsättningen för en hållbar fred, nämligen avskaffandet av Putins diktatur, vars existens undergräver alla fredsutsikter i regionen.

Jag är väldigt frustrerad över dagordningen för debatten om Ukraina. Den har inte förändrats sedan 2022. Vi diskuterar fortfarande om vänstern måste ställa sig på Ukrainas sida. Jag tycker det är märkligt att vissa kamrater prioriterar geopolitisk orientering och de omedelbara fördelar som man kan uppnå genom kampen mot den egna nationella regeringen snarare än internationell solidaritet. Stödet till Ukraina anses problematiskt eftersom det, som en kamrat har sagt här, gör vänstern omöjlig att skilja från den nationella debattens huvudfåra. En sådan ståndpunkt, maskerad med vänsterparoller, är småborgerlig och omogen. Den undergräver internationalismen eftersom den politiska kampen reduceras till kampen mot den egna nationella regeringen. I själva verket dödar neutraliteten vänsterns framtidsutsikter mer än någon form av deltagande i stödet till Ukraina. Det är hög tid att vänstern främjar sin egen agenda, som skulle göra det möjligt för dem att bevara sin ställning som politiskt subjekt. Genom att motsätta sig vapenleveranser till Ukraina har kamraterna inga konkreta förslag till ukrainarna och antikrigsvänstern i Ryssland om hur kriget ska avslutas. Drivna av egenintresse överlåter dessa motståndare åt ukrainarna att själva kämpa mot den ryska invasionen och åt ryssarna att kämpa så gott de kan mot en brutal diktatur. I slutändan kokar denna ståndpunkt ner till ett råd åt ukrainarna att kapitulera. Jag vill återigen varna er för att Putins seger inte kommer att leda till socialism i vare sig Ukraina eller Ryssland. Det kommer att bli en enorm seger för den ryska bourgeoisin och de västerländska kapitalisterna, som kommer att göra allt för att återgå till *business as usual* med Ryssland. I en situation där Trump överger Ukraina och världen går in i en ny era av imperialistisk omfördelning är det dubbelt viktigt att stödja landets motstånd mot imperialistisk aggression.

Den västcentrerade diskursen dominerar debatten om Ukraina. Den reducerar ”antiimperialismen” till kampen mot amerikansk imperialism och Natos expansion och

förnekar den politiska betydelsen av motståndet mot imperialismen i periferin. Nej, kamrater, det kan inte längre fortsätta så här. Ingen här ifrågasätter den västerländska imperialismens rovgiriga natur, men lyssna på rösterna från dem som lider av imperialismen i periferin. Jag tycker det är märkligt att ukrainare och ryssar som direkt har upplevt effekterna av invasionen och den brutala diktaturen blir skrivna på näsan av andra kamrater hur konflikten ska tolkas. För att kunna inta en konsekvent antiimperialistisk hållning måste vänstern utveckla förmågan till ett helhetsperspektiv för sina åsikter och sin empati. Ur denna synvinkel är det omöjligt att inte solidariser sig med Ukrainas folk. De förtryckta, inte bara i Ukraina och Ryssland utan över hela världen, behöver horisontell solidaritet och empati snarare än stelbenta geopolitiska resonemang och lägertänkande.

Översättning från engelska: *Jan Czajkowski* (tidigare publicerad av *Ukraina-Solidaritet*)

Lästips

Felix Levin är medlem i Ryska socialistiska rörelsen ([Russian Socialist Movement](#)), som bildades 2011 genom en sammanslagning av flera socialistiska, kommunistiska och anti-kapitalistiska organisationer, men olagligförklarades i april 2024. För mer info, se https://en.wikipedia.org/wiki/Russian_Socialist_Movement.

Se även [Russian society after nine months of war](#) (från Europe Solidaire Sans Frontières) med bl a en video med Felix Levin.

Ryska socialistiska rörelsen upprättade tidigt kontakter med den ukrainska organisationen *Sotsialnyi Ruch*, se t ex följande gemensamma uttalande: [Mot den ryska imperialismen](#) (april 2022)

Uttalanden av Ryska socialistiska rörelsen:

[Det enda sättet för ryssarna att få slut på kriget är att övertyga soldaterna att sluta strida](#) (Intervju april 2022)

[Uppmaning till solidaritetsaktioner med antikrigsaktivister i Ryssland](#) (Uttalande januari 2023)

[Mot halvsolidaritet och falsk pacifism!](#) (1:a maj 2023)

[Aleksej Navalnyj mördad i fängelset](#) (uttalande februari 2024)

[Uttalanden mot kriget i Ukraina](#) (Ryska socialistiska rörelsen och Fjärde Internationalen, februari 2023)